

28 Ιανουαρίου, 1992

[ΠΙΚΗΣ, ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στές]

ΚΩΣΤΑΣ ΣΑΒΒΑ ΨΩΜΑ,

Εφεσείων,

v.

ΤΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ,

Εφεσιβλήτων.

(Ποινική Έφεση Αρ. 5536).

Ποινή — Κλεπταποδοχή κατά παρόβαση του άρθρου 306(α) του Ποινικού Κώδικα Κεφ. 154 — Επιβολή ποινής φυλάκισης δώδεκα μηνών - Κρίθηκε σαν υπερβολική και μειώθηκε σε ποινή φυλάκισης έξη μηνών.

Προσωπικές και οικογενειακές συνθήκες — Εφεσείων οικογενειάρχης ηλικίας 35 ετών με λευκό ποινικό μητρώο — Πατέρας τριών ανηλίκων παιδιών του οποίου η παρουσία και η φροντίδα στο σπίτι ήταν μεγάλης σημασίας για τη λειτουργία της οικογένειας. 5

Ποινή — Υπερβολική ποινή — Πότε δικαιολογείται η επέμβαση του Εφετείου προς εξουδετέρωση της υπερβολής της ποινής η οποία πρέπει να είναι έκδηλη — Πως τεκμηριώνεται η έκδηλη υπερβολή. 10

Συνταγματικό δίκαιο — Σύνταγμα άρθρο 28 — Καθιερώνει την αρχή της ίσης μεταχείρισης των παραβατών η οποία δεν παραβιάστηκε στην παρούσα υπόθεση για τον λόγο ότι δεν υπήρξαν ουσιώδεις διαφορές στη συμμετοχή των κατηγορουμένων στη διάπραξη του εγκλήματος. 15

Ο εφεσείων και ο αδελφός του και συγκατηγορούμενος του διαπραγματεύονταν την πώληση 890 κιλών κλοπιμαίου χαλκού που είχαν στην κατοχή τους. Οι ποινές που τους επιβλήθηκαν ήταν ποινές φυλάκισης δώδεκα και δεκαπέντε μηνών αντιστοίχως. Ο συγκατηγορούμενος ήταν ο εμπνευστής του εγκλήματος και βαρυνόταν με προηγούμενες καταδίκες. 20

Το Ανώτατο Δικαστήριο επέτρεψε την έφεση εναντίον της ποινής για τον λόγο ότι ήταν έκδηλα υπερβολική και απεφάνθηκε ότι:

1. Η ηλικία του εφεσείοντα σε συνδυασμό με το λευκό ποινικό του μητρώο και τις οικογενειακές του συνθήκες συνιστούσαν σοβαρούς παράγοντες μετριασμού της ποινής. 25

2. Τα περιστατικά της υπόθεσης από την οποία άντλησε καθοδήγηση το πρωτόδικο Δικαστήριο για καθορισμό της ποινής δεν

είχαν καμιά συνάφεια με τα γεγονότα της παρούσας και συνεπώς ο παραλληλισμός της εγκληματικότητας των παραβατών στις δύο υποθέσεις ήταν εσφαλμένος.

- 5 3. Υπό το φως των πιο πάνω περιστάσεων η ποινή είναι έκδηλα υπερβολική.

Η έφεση επιτρέπεται. Η ποινή των 12 μηνών φυλάκισης υποκαθίσταται με ποινή φυλάκισης 6 μηνών.

- 10 Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

Γεωργίου ν Αστυνομίας (1991) 1 Α.Α.Δ. 525·

Πετρολίνα Λτδ ν Αστυνομίας (1989) 2 Α.Α.Δ. 281·

Μιχαηλίδης ν Δημοκρατίας (1989) 2 Α.Α.Δ. 285·

Μιχαήλ κ.α. ν Δημοκρατίας (1990) 2 Α.Α.Δ 232·

- 15 *Κυρριανου ν The Police (1976) 2 C.L.R. 75.*

Έφεση εναντίον Ποινής.

- 20 Έφεση εναντίον της ποινής από τον Κώστα Σάββα Ψωμά ο οποίος βρέθηκε ένοχος στις 31 Οκτωβρίου, 1991 από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας (Αριθμός Ποινικής Υπόθεσης 8289/90) στην κατηγορία κλεπταποδοχής κατά παράβαση των άρθρων 306 (α), 29 και 20 του Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154, και καταδικάστηκε από τον Αρέστη, Ε.Δ. σε 12 μήνες φυλάκιση.

- 25 *Μ. Πισσάς, για τον εφεσεύοντα.*

Γ. Στυλιανίδης, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους εφεσίβλητους.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Δικαστής κ. Γ. Μ. Πικής

- 30 ΠΙΚΗΣ, Δ. : Το ύψος της ποινής που επιβλήθηκε από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας στον εφεσεύοντα - δώδεκα μήνες φυλάκιση - για το αδίκημα της κλεπταποδοχής (Άρθρο 306(α) - Κεφ. 154), είναι το μόνο θέμα που

εγείρεται και που θα μας απασχολήσει σ' αυτή την έφεση.

Η ποινή προσβάλλεται ως υπερβολική με αίτημα τον παραμερισμό και την υποκατάστασή της με πολύ χαμηλότερη ποινή φυλάκισης. Η υπερβολικότητα της προκύπτει, όπως εισηγήθηκε ο δικηγόρος του εφεσείοντα, από το συσχετισμό της με το άτομο και τις οικογενειακές συνθήκες του εφεσείοντα, παράγοντες που άπτονται άμεσα της ποινής που επιβάλλεται.

Τα γεγονότα που συνθέτουν το αδίκημα είναι τα εξής : Ο εφεσείων και ο αδελφός του και συγκατηγορούμενός του στο πρωτόδικο Δικαστήριο, είχαν στην κατοχή τους κλοπιμαία αντικείμενα, 890 κιλά χαλκού αξίας £800, και διαπραγματεύονταν την πώλησή τους. Στο συγκατηγορούμενο του εφεσείοντα επιβλήθηκε ποινή 15 μηνών φυλάκισης. Η διάκριση στη μεταχείριση των παραβατών αποδόθηκε από τον πρωτόδικο δικαστή στις διαφορετικές προσωπικές του συνθήκες. Παρόλο που το Δικαστήριο ανεύρε ότι ο συγκατηγορούμενος του εφεσείοντα διαδραμάτισε "... ένα πιο πρωταγωνιστικό ρόλο στη διάπραξη του αδικήματος ...", η διαφορά στην εγκληματικότητα της συμπεριφοράς του κρίθηκε οριακή και, επομένως, δεν εδικαιολογείτο διάκριση στη μεταχείρισή τους ένεκεν του διαφορετικού βαθμού ποινικής ευθύνης στη διάπραξη του εγκλήματος. Ο δικηγόρος του εφεσείοντα υποστήριξε ότι οι ποινές που επιβλήθηκαν στους δυο συγκατηγορουμένους του δεν αντανάκλυσαν επαρκώς τη συνδρομή ενός εκάστου στη διάπραξη του εγκλήματος, σε συνάρτηση με τις προσωπικές τους συνθήκες. Αντίθετα με τον εφεσείοντα ο συγκατηγορούμενός του βαρυνόταν με προηγούμενες καταδίκες και ήταν, κατά το δικηγόρο του εφεσείοντα, ο εμπνευστής του εγκλήματος.

Τα ευρήματα του Δικαστηρίου δεν καταδεικνύουν ουσιώδεις διαφορές στη συμμετοχή των κατηγορουμένων στη διάπραξη του εγκλήματος, γεγονός που καταρρίπτει και τον κύριο λόγο που προβλήθηκε από το δικηγόρο του εφεσείοντα για τη στοιχειοθέτηση ανισότητας στη μεταχείριση των παραβατών.

Ο εφεσείων είναι ηλικίας 35 ετών με λευκό (πριν τη διάπραξη αυτού του αδικήματος) ποινικό μητρώο. Είναι οικογενειάρχης, πατέρας τριών παιδιών σχολικής ηλικίας. Η ημερήσια απασχόληση της συζύγου του σε εργοστάσιο μακριά από την κοινότητα όπου διαβιούν, σε συνδυασμό με τη νυκτερινή απασχόληση του ίδιου, καθιστούν την καθημερινή παρουσία του εφεσείωντα στην οικογενειακή κατοικία μεγάλης σημασίας για τη λειτουργία της οικογένειας, και κυρίως για τη διακίνηση των παιδιών στα σχολεία και τη φροντίδα τους στο σπίτι κατά την απουσία της μητέρας τους. Υπό το φως αυτής της πραγματικότητας η φυλάκιση του εφεσείωντα για τη χρονική διάρκεια των 12 μηνών, συνιστούσε ιδιαίτερα επώδυνη τιμωρία, γεγονός που δεν αποτιμήθηκε στις σωστές διαστάσεις από το πρωτόδικο Δικαστήριο, όπως υπέβαλε ο συνήγορός του.

Ο δικηγόρος των καθ' ων η έφεση έκαμε εκτενή αναφορά στις αρχές δικαίου που άπτονται του μέτρου της ποινής και των περιστάσεων κάτω από τις οποίες δικαιολογείται η παρέμβαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, όπως διαγράφονται από τη νομολογία και συνοψίζονται στο πιο κάτω απόσπασμα από την απόφαση στη *Γεωργίου ν Αστυνομίας* (1991) 2 Α.Α.Δ. 525, στην οποία έκαμε ιδιαίτερη αναφορά στις σελ. 530 - 531:-

25 "Το στοιχείο της υπερβολικότητας της ποινής πρέπει να είναι έκδηλο ώστε να δικαιολογείται η επέμβαση του Εφετείου προς εξουδετέρωση της υπερβολής και αποκατάσταση της πρέπουσας αναλογικότητας μεταξύ της σοβαρότητας του εγκλήματος, έννοιας που είναι συνυφασμένη και με το άτομο και τις συνθήκες του παραβάτη αφενός, και της ποινής η οποία επιβάλλεται, αφετέρου, όπως ορίζει η νομολογία. Η υπερβολή πρέπει να έχει αντικειμενικό έρεισμα όπως υποδηλώνει ο όρος έκδηλη, δηλαδή να είναι φανερή σε οποιοδήποτε έχει να συσχετίσει με το μέτρο του δικαίου, τη σοβαρότητα του εγκλήματος με την τιμωρία η οποία επιβάλλεται. Έκδηλη υπερβολή μπορεί να τεκμηριωθεί με αναφορά σε ένα 35 από δύο παράγοντες ή και σε συνδυασμό των δύο:- (1)

Πασιφανή έλλειψη αντιστοιχίας μεταξύ της σοβαρότητας του εγκλήματος και της ποινής που επιβάλλεται, και (2) Ουσιώδη απόκλιση της ποινής που επιβάλλεται από το πλαίσιο που οριοθετεί η νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου, νοουμένου ότι οι δικαστικές αποφάσεις παρέχουν σταθερές ενδείξεις για την ύπαρξη τέτοιου πλαισίου. Η ομοιομορφία στη μεταχείριση των παραβατών που συνάδει και με την αρχή της ισότητας που καθιερώνει το άρθρο 28, αποτελεί βασική αρχή του δικαίου. Το πλαίσιο το οποίο διαγράφεται από τη νομολογία ως προς την τιμωρία συγκεκριμένων τύπων εγκλημάτων είναι απαρέγκλιτα ευρύ ανάλογο με την ανομοιογένεια των γεγονότων που μπορεί να συνθέσουν το ίδιο αδίκημα." 5 10

Αναφορά έγινε επίσης από το δικηγόρο της Δημοκρατίας στις Υποθέσεις *Πετρολίνα Λτδ. ν. Αστυνομίας* (1989) 2 Α.Α.Δ. 281, *Κωνσταντίνος Μιχαηλίδης ν. Δημοκρατίας* (1989) 2 Α.Α.Δ. 285, και *Σταύρος Μιχαήλ κ.α. ν. Της Δημοκρατίας* (1990) 2 Α.Α.Δ. 232. 15

Ένα από τα ουσιώδη στοιχεία σε σχέση με το άτομο του εφεσεύοντα, σε συσχετισμό με την ποινή που του επιβλήθηκε, είναι η ηλικία του, 35 ετών. Ο παράγοντας αυτός, σε συνδυασμό με το λευκό ποινικό του μητρώο, συνιστούσαν σοβαρούς παράγοντες μετριασμού της ποινής. Ήταν η πρώτη φορά που ο εφεσεύων ερχόταν σε σύγκρουση με τις προσταγές του δικαίου και αντιμέτωπος με τις συνέπειες που ενείχε. Οι οικογενειακές του συνθήκες επίσης συνηγορούσαν υπέρ της επίδειξης επιείκειας σ' αυτόν. 20 25

Στον καθορισμό της ποινής το πρωτόδικο Δικαστήριο άντλησε καθοδήγηση από την *Ioannis Kyprianou ν. The Police* (1976) 2 C.L.R. 75, την οποία θεώρησε ως ενδεικτική ως προς το πλαίσιο της ποινής για αδικήματα κλεπταποδοχής. Στην υπόθεση εκείνη ο κατηγορούμενος καταδικάστηκε, μεταξύ άλλων, σε δεκαοκτάμηνη φυλάκιση για κλεπταποδοχή περιουσίας £234.--. Τα περιστατικά της 30 35

- υπόθεσης εκείνης είναι εντελώς διαφορετικά από την παρούσα. Εκτός από το αδίκημα της κλεπταποδοχής ο κατηγορούμενος καταδικάστηκε και για το αδίκημα της κλοπής από πρόσωπο το οποίο βρισκόταν στη δημόσια υπηρεσία.
- 5 Το αντικείμενο της κλοπής και της κλεπταποδοχής ήταν ρουχισμός τον οποίο ο κατηγορούμενος είχε υπό τον έλεγχό του, και ο οποίος προοριζόταν για διαμοιρασμό μεταξύ των εκτοπισθέντων κατά την κρίσιμη περίοδο μετά από την τούρκικη εισβολή. Απλή αναφορά στα γεγονότα της
- 10 υπόθεσης εκείνης καταδεικνύει ότι καμιά συνάφεια δεν είχαν με τα γεγονότα της παρούσας, οπότε ο παραλληλισμός της εγκληματικότητας των παραβατών στις δυο υποθέσεις καταδεικνύεται ως εσφαλμένος.

- Κρίνουμε ότι δεν αποδόθηκε η πρέπουσα σημασία στις
- 15 ατομικές και οικογενειακές συνθήκες του εφεσείοντα και, γενικότερα, ότι η σοβαρότητα του εγκλήματος δεν αποτιμήθηκε μέσα στα σωστά της πλαίσια.

- Υπό το φως των πιο πάνω διαπιστώσεων, κρίνουμε
- 20 ότι η ποινή είναι έκδηλα υπερβολική και την παραμερίζουμε· οπότε ο καθορισμός της ποινής επαφίεται, όπως υποδείχθηκε στη *Γεωργίου*, ανωτέρω, στο Εφετείο. Η αρμόζουσα ποινή είναι ποινή φυλάκισης 6 μηνών.

- Η έφεση επιτρέπεται. Η ποινή των 12 μηνών φυλάκισης παραμερίζεται και υποκαθίσταται με ποινή φυλάκισης 6 μηνών.
- 25

*Η έφεση επιτρέπεται.
Η ποινή μειώνεται σε 6 μήνες.*